

най-характерния белег на тия предмет: съниливи брегове, бисерен блеск, блясъка, речица, пъргаво врано конче, спокойни тихи нощи, очоваден човек, кичест джб, небесни мечти, набожна тишина, потайни мжки, невярна болест, безмълвна тишина и др. Частите от човешкото тяло обикновено се характеризират с епитет: жилести ръце, пъргава снага, безкръвни тъмни устни, бисерни зъби, весело лице. На един и същ предмет често са прикачени, според случая, различни епитети: очите са ту простодушни, ту умни, ту огаснали; погледа понякога е суров, понякога грижлив; небето лазурно, радостно, а селото — загрижено, озлочестено, скръбно, задушливо. Други епитети, с установено съдържание, се повтарят при различни предмети: потайни мжки, потаен срам, или кръшни момински смехове, кръшна снага, или дивна лятна нощ, дивна легенда, или лудо хоро, лудо желание. Епитети от рода на последните — такива, които изразяват душевни състояния, се срещат по-нарядко: безутешен плач, бясна и тъжна песен и др.

Епитетите, разновидни и разнозначущи, с които е, може да се каже, претрупан Елин-Пелиновия стил, не импонират със своя оригиналност и голяма сила. Честата им употреба не действува изненадано на читателя и не оставя дълбоки впечатления у него. Ала, въпреки това, без тях фразата би изглеждала безцветна, а мислата би била по-малко подвижна.

* * *

Най-употребяваната в живота реч фигура — метафората — не се среща в много голямо изобилие в стила на Елин-Пелина, както бихме очаквали. Може да се каже, че лоши изстарели, анализирани метафори у нашия автор не се срещат, или пък, ако ги има, те са тъй редки; всички метафорни случаи у него изобщо са правдоподобни и почиват на близка прилика с предметите, от които са заети признанията. Тия предмети обикновено са живи, и заетите от тях признания и качества се придават повече на неодушевени предмети, на отвлечени повятия. Така едни от тия признания са носители на съдържания, свързани с нашите душевни състояния: „Той гълчеше силно и сърдито, но усещаше, че думите плачат в душата му“ (II, 7). „Вятъра пее в тръбите на печката и дядовата Колева латерна пак му приглаша“ (II, 112). — „Неговия поглед бе обрнат в душата му, която ридаеше безнадеждно“ (II, 141). Други признания придават на предмета зрителна способност: „Баирите намръжено се гледаха един друг. Гората мълчеше“ (I, 165). —